

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost
Vzdělávací obor:	Výchova k občanství
Název vyučovacího předmětu:	Výchova k občanství
Časové vymezení předmětu:	V 6., 7., 8. ročníku vyučujeme 1 hodinu týdně. V 9. ročníku jsme využili disponibilní hodinu a vyučujeme též 1 hodinu týdně.
Organizační vymezení předmětu:	Předmět se vyučuje ve třídě. V rámci výuky se organizují besedy, exkurze, projekty.

Obsahové vymezení předmětu:

Do předmětu Výchova k občanství v 7. a 8. ročníku bylo integrováno přibližně 15 % výstupů z předmětu Výchova ke zdraví:

- uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni
- v případě potřeby vyvolá odbornou pomoc sobě i druhým
- vyhodnotí na základě znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt
- uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje vztah k pravidlům zdravého životního stylu
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.

Obsahem předmětu Výchova k občanství je:

1. Sebepoznání a poznávání druhých lidí.
2. Úcta k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikám, respekt ke kulturním a rasovým odlišnostem.
3. Lokální, národní, evropské a globální situace, události, problémy.
4. Občanské a právní vědomí, smysl pro odpovědnost, pravidla společného soužití.
5. Vztahy a hospodaření v rodině, společnosti, státě.

Naplňování klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Učitel vede žáky k seznamování se se společenskými jevy a k vytváření komplexního pohledu na tyto jevy.

Kompetence k řešení problému

- Učitel vede žáky k respektování pravidel společného soužití, k přebírání zodpovědnosti za vlastní názory, chování, jednání a za jejich důsledky.

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky k uplatňování vhodných prostředků komunikace při vyjadřování vlastních myšlenek a ke slušnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede žáky k utváření si vědomí vlastní identity a identity druhých. Dále k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí. K dodržování morálních pravidel a norem.

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k chápání principů zákonů a společenských norem, k jejich dodržování. K ochraně a oceňování našich tradic, k respektování kulturních odlišností jiných národů.
- K rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti.

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot, k úctě k lidské práci a k respektování pracovní činnosti z hlediska hospodárnosti a společenského významu.

Naplňování průřezových témat:

Konkrétní naplňování průřezových témat uvádíme v tabulce obsahu vzdělávacího předmětu Výchova k občanství.

Průřezová témata přiřazujeme ke konkrétnímu výstupu a učivu.

Předmět Výchova k občanství prolíná do všech vyučovacích předmětů.

Výchova k občanství - 6. ročník

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Člověk v rytmu času	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si rozdílnost prožívání času - uvede způsoby měření času - pochopí rovnodennost a slunovrat 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - vyhledává a třídí informace, využívá je v praktickém životě - komunikativní - formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu 	<p>Enviromentální výchova - Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k životnímu prostředí</p>	<p>frontální výuka, projekt, skupinová práce, dotazník, hádanky, křížovky</p>	září	<p>projekt září, můj kalendář, dotazník pro spolužáky</p>
Rodinný život Vztahy mezi lidmi	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje různé typy rodin - zformuluje základní funkce rodiny - vysvětlí pojem rodokmen - orientuje se v příbuz.vztazích, uvede příklady osobních a neosobních vztahů - vysvětlí pojmy polygamie, registrované partnerství, civilní a církevní sňatek - orientuje se v otázkách bezpečnosti, popíše, kde hledat pomoc - vysvětlí pojem výchova - vysvětlí pojem náhradní výchova, ústavní výchovné zařízení, pěstounská péče, adopce - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikativní - formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá promluvám druhých lidí, využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití s ostatními lidmi - sociální a personální - na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů - občanské - je schopen vcítit se do situace ostatních lidí 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí, Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje a praktická etika</p> <p>- Multikulturní výchova - Lidské vztahy</p>	<p>projekt, skupinová práce, rodokmen, frontální výuka, dramatizace, křížovky, diskuze, kufr, výzkumný úkol, kopretinka, žebříček hodnot</p>	říjen - 1. polovina prosince	<p>projekt: říjen, listopad, prosinec, můj rodokmen, svatební oznámení, denní režim</p>

	dosahování některých cílů v rodině					
Život ve škole Společenská pravidla a normy Vzdělání	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí systém našeho školství - vysvětlí význam vzdělávání pro život - vymezí pravidla školního řádu, svá práva a povinnosti - sestaví učební plán, navrhne kandidáty do žákovské samosprávy a svůj návrh zdůvodní - objevuje způsoby, kterými lze trénovat paměť - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, vyjmenuje společenská pravidla a aplikuje je při svém chování - neshody a konflikty s druhými řeší nenásilným způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - poznává smysl a cíl učení, učení si naplánuje, kriticky zhodnotí své výsledky - sociální a personální - podílí se na utváření příjemné atmosféry ve třídě, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola</p> <p>Multikulturní výchova - Lidské vztahy</p>	<p>projekt, dotazník, frontální výuka, skupinová práce, film, diskuze, luštěnky, škola snů, hry na procvičování, paměti</p>	2. polovina prosince - leden	<p>projekt Vánoce, leden, dotazník, škola snů</p>
Domov Má vlast Obec Instituce Místní tradice Kulturní památky a přírodní objekty Významní rodáci	<ul style="list-style-type: none"> - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v obci - shrne znalosti o památkách a historických událostech v obci, regionu, kraji, ČR a vypráví o nich, popíše památná místa, která navštívil, která zná z literatury 	<ul style="list-style-type: none"> - občanské - respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu, chápe základní ekologické problémy 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p>			

<p>Státní symboly Vlast a vlastenectví</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně vystupuje proti vandal. chování - vysvětlí fungování obecního úřadu - rozliší složky, které tvoří přírodní prostředí - sleduje životní prostředí v obci, popíše nedostatky, navrhuje řešení - respektuje ostatní regiony ČR, jejich kulturu, tradice - přiřadí ukázkou ke spisovné a nespisovné češtině - vyjmenuje symboly ČR, popíše, kdy a jak se používají - porozumí pojmům demokracie, republika, parlament - rozliší pojem vlastenectví od nacionalismu - objasní potřebu tolerance ve společnosti k menšinám - uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni 		<p>Výchova demokratického občana - Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Multikulturní výchova - Kulturní diference</p> <p>Enviromentální výchova - Lidské aktivity a problémy životní prostředí, Vztah člověka k prostředí</p>	<p>diskuze, frontální výuka, skupinová práce, samostatná práce, dramatizace, exkurze, práce s mapou, práce s krásnou lit., ukázky nářečí, město x vesnice (klady x zápory), procházíme parkem - pozorovací metoda, práce s regionálním tiskem</p>	<p>únor - březen</p>	<p>projekt únor, březen, výsledky pozorování</p>
<p>Z historie Kulturní život Významné dny a státní svátky Zajímavá a památná místa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí svůj zájem o českou národní minulost - uvede významné osobnosti našich dějin, v regionální literatuře vyhledá významné rodáky naší obce - pojmenovává některá zajímavá místa naší vlasti 	<ul style="list-style-type: none"> - občanské - respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu 	<p>Osobnost a sociální výchova - osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>film, práce s krásnou lit., diskuze, spojovačka, křížovka,</p>	<p>duben - 1. pol. května</p>	<p>projekt duben, květen, projekt,</p>

	- vyjmenuje jména všech našich prezidentů, navštíví kulturní památku a vypráví o tom, vyjmenuje významné dny a státní svátky, zdůvodní jejich důležitost, vyjmenuje české atributy, které jsou vážené v cizině		Multikulturalita - kulturní diference	soutěž, luštěnka, skupinová práce, přesmyčka	května	exkurze do Prahy, O zlatý dukát
Zásady lidského soužití Pomoc lidem Pravidla chování	- rozpozná netolerantní, rasistické, xenofóbní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti lidské nesnášenlivosti, na příkladech odsoudí diskriminaci žen ve světě - pochopí, že hodnota člověka nespočívá v tom, jak vypadá, ale jaký je uvnitř, uvde příklady , jak pomoci lidem v nouzi - vysvětlí nutnost vzniku zákonů - formuluje některá práva Všeobecné deklarace lidských práv - vyjmenuje základní práva dítěte vymezené Úmluvou o právech dítěte	- sociální a personální - na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, poskytne pomoc nebo oni požádá - občanské - respektuje přesvědčení druhých, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a spol. normy	Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturalita - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ	problémová úloha, frontální výuka, skupinová práce, práce s tiskem, práce se slovníkem, dotazník, výzkumný úkol: menšiny v ČR, křížovka	2. pol. května - červen	projekt červen, výzkumný úkol

Výchova k občanství - 7. ročník

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Život mezi lidmi Vztahy mezi lidmi Mezilidská komunikace Problémy lidské nesnášenlivosti Spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem socializace - rozlišuje sociální skupiny podle různých hledisek - vysvětlí vliv skupiny na její členy, uvede příklady dělby práce, vlastními slovy definuje svobodu - vysvětlí pojem komunikace - uvede příklady a charakterizuje hromadné - kriticky přistupuje k mediálním informacím - vyjádří postoj k působení propagandy z reklamy na chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - posoudí na příkladech přínos spolupráce při řešení úkolů a dosahování cílů, uvede příklady morálního a nemorálního chování, vysvětlí pojem mravnost, uvede příklady, kdy je spolupráce přínosem 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikativní - formuluje a vyjadřuje své myšlenky, naslouchá druhým, argumentuje, využívá komunikační prostředky - sociální a personální - spolupracuje ve skupině, je si vědom svých práv a povinností ve škole a mimo ni 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí, Sociální rozvoj - Komunikace, Mezilidské vztahy, Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola</p> <p>Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení</p>	frontální výuka, projekt, skupinová práce, dotazník, práce s tiskem, internetem, aktuality, školní parlament, neverbální komunikace, dramatizace	září - říjen	graf sledovaných médií, náměty do školního parlamentu, dotazník pro spolužáky
Člověk a kultura	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí obsah pojmu kultura, umění, chápe funkce umění 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikativní - formuluje a vyjadřuje 	Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj			

<p>Kulturní tradice Masová kultura</p>	<ul style="list-style-type: none"> - respektuje ostatní národy, jejich kulturu a tradice - vymezí pojem kýč, krása, móda - vysvětlí základní znaky náboženských systémů - dodržuje základy slušného chování - popíše kulturní život v našem městě, orientuje se v nabídce kulturních institucí - respektuje kulturní zvláštnosti - kriticky přistupuje k mediálním informacím - vyjádří svůj postoj působení propagandy reklamy na veřejné mínění a chování lidí, kriticky zhodnotí působení masové kultury na člověka 	<p>své myšlenky</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální a personální - účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce - občanské - respektuje a chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví, má smysl pro kulturu 	<p>Multikulturní výchova -Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Princip soc. smíru a solidarity</p> <p>Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>projekt, skupinová práce, frontální výuka, křížovky, diskuze, exkurze, práce s tiskem, práce s regionálním tiskem, aktuality, rébusy, rozsypaný text, dramatizace, dotazník</p>	<p>listopad - prosinec</p>	<p>Poutavá vstupenka, cestovní kancelář, dramatizace, Choceňský park (projekt)</p>
<p>Přírodní a kulturní bohatství</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí architektonické styly a jejich znaky - uvede důvody ochrany životního prostředí - orientuje se v organizacích a úřadech životního prostředí - navrhuje řešení týkající se problémů životního prostředí - zdůvodní nepřijatelnost vandal. chování a aktivně proti němu vystupuje 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální a personální - efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu - k řešení problémů - promyslí a naplánuje způsob řešení problému - občanské - chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, pozitivně projevuje postoj k uměleckým dílům, chápe základní ekolog. souvislosti 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje,</p> <p>Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a životní prostředí</p> <p>Multikulturní výchova - Kulturní diference ,Multikulturalita</p>	<p>projekty, dotazník, skupinová práce, diskuze, práce s tiskem, internetem, práce s krásnou literaturou, křížovky, patero dětí modré planety, vyrábění</p>	<p>leden</p>	<p>projekt architektonické styly, výrobek, projekt regiony ČR</p>

<p>Majetek v našem životě Vlastnictví Hospodaření s majetkem</p>	<p>- vysvětlí pojem majetek, vlastnictví - rozlišuje a porovnává druhy a formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, vysvětlí pojem životní styl, úroveň, konzumní spol. - uvede příklady hmotného a duševního vlastnictví - uvede příklady vlastnictví a navrhne zásady správného hospodaření - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</p>	<p>- občanské - váží si lidských hodnot, je schopen se vcítit do situací ostatních lidí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společ. normy - sociální a personální - vytváří si představu o sobě samém</p>	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj -Rozvoj schopností poznávání,Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova - Lidské vztahy</p>	<p>diskuze, frontální výuka, skupinová práce, práce s krásnou lit., můj rozpočet, pohádky a majetek, projekt, žebříček hodnot, aktuality</p>	<p>únor</p>	<p>projekt: Peníze v dějinách</p>
<p>Řízení společnosti Právní základy státu Znaky státu Typy a formy státu Demokracie Volby</p>	<p>- popíše demokracii, autokracii, republiku, teokracii - popíše základní dem. principy - vysvětlí funkci voleb, vyloží smysl voleb do zastupitelstva v demokr. státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovnává jejich znaky</p>	<p>- občanské - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společ. normy, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyz. a psych. násilí, má spolu odpovědnost za život ve skupině, ke které patří - k učení - vyhledává a třídí informace, využívá je v procesu učení</p>	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana - Občan, občanská spol. a stát, Formy participace občanů v politickém životě,Principy</p>	<p>mapa - cesty k dem., frontální výuka, diskuze, doplňovačka, křížovka, výzkumný DÚ, volby do třídního parlamentu, skupinová práce, práce s tiskem,</p>	<p>březen - poč. dubna</p>	<p>projekt: Řízení státu v dějinách</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - objasní výhody demokr. způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, vysvětlí smysl a systém voleb v našem státě - rozumí pojmu EU, a vyjmenuje státy EU 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikativní - formuluje své myšlenky, naslouchá druhým, zapojuje se do diskuze, argumentuje 	<p>demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>Výchova k myšlení v evr. a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané</p>	internetem, aktuality		
<p>Svět kolem nás</p> <p>Evropská integrace</p> <p>Evropská unie</p> <p>Mezinárodní spolupráce</p> <p>Lidská setkání</p> <p>Sociální rozdíly</p> <p>Pomoc lidem v nouzi</p> <p>Terorismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - získá znalosti o EU, o státech EU - rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - objasní potřeby tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí - zaujímá tolerantní postoje k menšinám - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné - vysvětlí úlohu RE, OSN, NATO - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální a personální na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, poskytne pomoc nebo oni požádá - občanské - respektuje přesvědčení druhých, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, chová se zodpovědně v krizových situacích - k řešení problémů - kriticky myslí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití s ostatními lidmi 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikulturalita - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>Výchova demokratického občana - Občan, občanská spol. a stát</p> <p>Výchova k myšlení v evr. a globálních souvislostech -</p>	projekt, frontální výuka, skupinová práce, práce s tiskem, internetem, křížovky, výzkumný úkol: menšiny v ČR, práce s mapou, aktuality, diskuse, spolucestující, nedokončené věty, Evropané, povídejme si	duben - květen	projekt Evropa, návrhy na školní výlet v Evropě, výzkumný úkol

	<ul style="list-style-type: none"> - popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - uvede příklady živelných pohrom, kritizuje terorismus - uvede příklady mezinár. terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí, mimořádných událostí 					
Lidská práva Práva dítěte Šikana Diskriminace	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vlastními slovy Všeobecnou deklaraci lidských práv a Listinu základních práv a svobod, vysvětlí její význam - uvede příklady různých druhů diskriminace, odsoudí šikanu, uvede příklady šikany - vysvětlí pojmy svoboda, autorita, morálka - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> - k řešení problémů - kriticky myslí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití s ostatními lidmi 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikulturalita - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický</p>	<p>vyhledávání v dokumentech, diskuse, práce s tiskem, internetem, aktuality, přísliví v lidských vztazích, práce s krásnou lit., skupinová práce</p>	červen	dokončení příběhu

Výchova k občanství - 8. ročník

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Osobnost Projevy chování Osobní vlastnosti Charakter Sebehodnocení	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy biolog., psycholog. a soc. stránka jedince - vysvětlí obsah pojmu osobnost - rozpozná projevy zápor. charakt. vlastností u sebe i druhých lidí - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakt. a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat os. nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vlivy osobních vlastností na dosahování individuál. i spol. cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání - vysvětlí pojmy sebepojetí, sebepoznání, sebehodn., sebevědomí 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich - sociální a personální - vytváří si představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje chování a jednání, přijímá nové role, snaží se dosáhnout pocitu sebeuspokojení a sebeúcty 	<p>Osobn. a soc. výchova - Osobnostní rozvoj -Ssebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena, Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikult. výchova - Lidské vztahy</p>	<p>dotazník, povahová mapa, křížovky, hra, hraní rolí, dramatizace, pětilístek, debatní kruh, "vzkazy" od spolužáků, pantomima, představitost, ledolamky</p>	<p style="text-align: center;">září - 1. pol. listopadu</p>	<p style="text-align: center;">dotazník - osobnost, test osobnost</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem temperament, charakter - vysvětlí pojmy motiv, zájem, potřeba, hodnota a uvede příklady, vysvětlí rozdíl, aplikuje je na svoji osobu 					
Psychické procesy a stavy Vnitřní svět člověka	<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem vjem, vnímání - vysvětlí, jak funguje smyslové vnímání - provádí různé myšlenkové operace - vysvětlí pojem paměť, pozornost - uvede příklady různých druhů paměti - vysvětlí rozdíl hra a učení - vymyslí a připraví hru pro spolužáky - uvede příklady citu, afektu, nálady - pojmenuje své emoce - objasní význam vůle při dosah. cílů a překonávání překážek připraví aktivitu, která motivuje spolužáky 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - vybírá a užívá efektivní způsoby pro učení, organizuje a řídí vlastní učení, samostatně pozoruje a experimentuje, operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí, má pozitivní vztah k učení - k řešení problémů - rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob jeho řešení - sociální a personální - ovládá a řídí svoje chování a jednání 	Osobn. a soc. výchova - Osobnostní rozvoj - Psychohygienu, Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika	kuchařka - projekt, práce s obrázky, písňové texty, hra, skupinová a týmová práce, rozhovor, diskuse, práce s citáty, hraní rolí, hlavolamy, slovní hříčky, výroba výrobku, problémové úlohy	listopad - 1. pol. ledna	projekt "kuchařka", test ps. stavy a procesy
Člověk v soc. vztazích Konflikty a krizové situace Reklamní vlivy Náboženské sekty	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně řeší konflikty - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní - přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých - sociální a personální - účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na 	Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Osobnostní a sociální vývoj - Osobnostní rozvoj - Kreativita, Sociální rozvoj - Komunikace,			

	<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, vyjmenuje rizika reklamy - vyjmenuje svá práva a povinnosti ve škole - doma vyjádří vlastní názor - přijme kritiku - vysvětlí pojem stres, konflikt, kompromis - převede konflikt na problém - sestaví pravidla zdravého života - vysvětlí pojem agresivní chování - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<p>vytváření pravidel práce v týmu, oceňuje zkušenosti druhých lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanské - respektuje přesvědčení druhých, chápe principy, na nichž spočívají zákony a spol. normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole a mimo ni - komunikativní - kvalitně spolupracuje s ostatními 	<p>Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Výchova dem. občana - Občan. spol. a škola, občan, obč. spol. a stát, Formy participace občanů v polit. životě, Principy dem. jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>	<p>týmová a skupinová práce, rozhovor, diskuse, projekt, hraní rolí, ledolamka, myšlenkové pochody, hra, dotazník, relaxační cvičení, relaxační hudba, výtvarná koláž, "N-téčko"</p>	<p>2. pol. ledna - 1. pol. února</p>	<p>test - člověk v soc. vztazích, projekt "Taková normální třída"</p>
<p>Hospodaření</p>	<ul style="list-style-type: none"> - z dějepisu uvede příklady dělby práce - vysvětlí pojem obchod, potřeba, výroba, služba, statek - uvede příklady specializace činnosti - popíše vývoj výroby z histor. hlediska - uvede příklady výr. faktorů - zařadí výrobky k danému výr. odvětví - def. trh, nabídku, peníze, popíše fungování trhu - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - pracovní - přistupuje k výsledkům prac. činnosti z hlediska kvality, hospodárnosti a spol. významu, připravuje se na budoucí povolání, vzdělává se v oblastech svého zájmu, činí rozhodnutí o svém vzdělávání a prof. zaměření, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání 	<p>Výchova dem. Občana - Občan. spol. a stát</p> <p>Multikult. výchova -Lidské vztahy</p> <p>Enviromen. vých. - Lidské aktivity a život. prostředí, Vztah člověka k prostředí</p> <p>Mediální vých. - Kritické čtení a vnímání mediál. sdělení, Fungování a vliv médií ve spol.</p>	<p>exkurze, referát, projekt, výroba předmětu pro směnný obchod, práce s tiskem, film, hraní scének, kvíz, práce s encyklopedií,</p>	<p>2. pol. února - 1. pol. března</p>	<p>exkurze "peněž. ústav" - vypracovat referát, test</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady součinnosti výr., ob., služeb, kriticky zhodnotí rizika podnikání - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na torbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální a personální - oceňuje zkušenosti druhých lidí 		<ul style="list-style-type: none"> pětilístek, aktuality, televize - zpravodajství, sběr papíru, hliníku, kůry, brigáda 		hospodaření
Právní minimum Ústava ČR Složky st. moci St. správa a samospráva Demokracie Volby	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdíl mezi právem a morálkou - uvede příklady právních vztahů, pr. odpovědí - vyhledá a vysvětlí zadanou pasáž z ústavy ČR - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu, krajů, obcí, - definuje a vysvětlí zákl. právní pojmy - volební systém, - orientuje se v problematice lidských práv - vysvětlí způsoby, jak postupovat při jejich porušování - orientuje se v souč. politické situaci - argumentuje, proč sympatizuje s pol. pravicí x levicí 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální a personální - respektuje různá hlediska, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů - občanské - uvědomuje si povinnost postavit se proti fyz. a ps. násilí, chápe zákl. principy, na nichž spočívají zákony a spol. normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni - komunikativní - formuluje své myšlenky a názory, naslouchá druhým lidem, diskutuje, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje 	<ul style="list-style-type: none"> Osobn. a soc. výchova - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokr. občana - Občan, obč. spol. a stát, Formy participace občanů v pol. životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evr. a svět. Souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané 	<ul style="list-style-type: none"> exkurze k soudu, projekt, práce s tiskem, internetem, televize, aktuality, práce s pramenem, hra - soud, hraní rolí, besední kruh, beseda s polic., projekt Evropa, frontální výuka, křížovka, slovo do pranice, výzkumný DÚ, problémové úlohy, koláž Evropa, cestovní kancelář, práce s krásnou liter., diskuse 	<ul style="list-style-type: none"> 2. pol. března - červen 	<ul style="list-style-type: none"> test "Právní minimum", exkurze soud, projekt "Evropa", beseda - policie

<ul style="list-style-type: none">- vysvětlí pojem pluralita z tisku, internetu- vyhledá informace o Evropské unii a vyjádří se k nim					
--	--	--	--	--	--

Výchova k občanství - 9. ročník

Učivo	Výstupy	Kompetence	Průřezová témata	Metody a formy	Časový harmonogram	Evaluace
Občan a právo Státní správa a samospráva Právní řád ČR Lidská práva Orgány právní ochrany občanů Soustava soudů Právní norma Protiprávní jednání	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jak fungují komunální volby, čím se zabývá obecní úřad, zastupitelstvo - vyhledává informace o činnostech EU - vysvětlí odvětví právního řádu ČR - definuje pojmy právnická a fyzická osoba - vyjmenuje základní lidská práva - vysvětlí, která práva vyplývají z vlastnictví - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících obč.-práv. vztahy - uvede příklady osobní přepravy, koupě, pronájmu, opravy věcí a vysvětlí, na co dát pozor - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví - vymezí pojmy odpovědnost za škodu, orgány právní ochrany - uvede typy sankcí - vysvětlí pojem přestupek 	<ul style="list-style-type: none"> - občanské - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak, hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Výchova demokratického občana - Občan, občanská spol.a stát, formy participace občanů v politickém životě</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané</p> <p>Multikulturní výchova - Lidské vztahy</p>	<p>frontální výuka, projekt, skupinová práce, dotazník, práce</p>		<p>město snů, pracovní listy,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - uvede, čím se zabývá občanské soudní řízení - popíše, jak probíhá trestní řízení - uvede rozdíly mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele - respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - posoudí význam ochrany lid.práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajištění obrany státu - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 			<p>s tiskem, internetem, aktuality, dramatizace, exkurze, diskuze, křížovka, hry</p>	září - leden	projekt Evropa, výzkumný úkol
V pracovním poměru	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jak postupovat při volbě povolání - vysvětlí pojmy pracovní činnost, pracovní prostředky a předměty - rozlišuje pojmy profesní a personální poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> - k učení - poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, vytváří si představu o soběsamém, ovládá a řídí svoje jednání a 	Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Morální rozvoj - Hodnoty,	projekt, skupinová práce,		reklamní leták,

	<ul style="list-style-type: none"> - popíše úkoly pracovního úřadu - orientuje se v pojmech - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - prac. poměr, vybere si střední školu a své budoucí povolání, výběr zdůvodní 	<p>chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní - využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání 	<p>postoje, praktická etika</p> <p>Mediální výchova - Tvorba mediálních sdělení</p>	<p>slohové cvičení, luštěnky, diskuze, exkurze, kvalifikační list, hry, práce s tiskem, aktuality</p>	<p>únor - 1. pol. března</p>	<p>projekt: Ten dělá to a ten zas tohle, žádost o zaměstnání</p>
<p>Rodina a zákony</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udeje problémy rodiny z pohledu práva - vyjmenuje některé formy pomoci, které rodinám nabízí stát - shrne možnosti náhradní rodinné péče - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - manželství 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikativní - zapojuje se do diskuze, obhajuje svůj názor, argumentuje - občanské - váží si vnitřních hodnotostatních, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikulturní výchova - Lidské vztahy</p>	<p>dramatizace, práce s citáty, skupinová práce, diskuze, hry</p>	<p>2. pol. března</p>	<p>pracovní listy, osmero zásad pro rodiče</p>
<p>Hospodaření Peníze Rozpočet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduše vysvětlí pojem ekonomika - získá základní informace o hospodaření státu - vysvětlí pojem státní rozpočet - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do - uvede způsoby, jak stát pomáhá lidem - popíše pojištění a vysvětlí, k čemu slouží - rozlišuje peněžní ústavy, popíše možnosti podnikání v - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> - komunikativní - formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, naslouchá druhým, diskutuje - občanské - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společ. normy - pracovní - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnik. 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Seberegulace a sebeorganizace, Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Výchova demokratického občana - Občan, občanská spol.a stát</p>			

	<p>hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - vysvětlí význa úroků placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - dodržuje zásady hospodárnosti, uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - uvede rizika v hospodaření s penězi 	<p>záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání</p>		<p>diskuze, frontální výuka, skupinová práce, práce s tiskem, internetem, encyklopedií, projekt, exkurze, aktuality, brainstorming, hry</p>	<p>duben - 1. pol. května</p>	<p>písemný test</p>
<p>Globální svět Významné globální problémy Způsoby řešení Životní perspektivy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - popíše příčiny globálních problémů, možnosti řešení, i možné důsledky pro život - uvede příklady některých projevů globalizace - porovná klady a zápory globalizace - uvede některé globální probl.současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor 	<ul style="list-style-type: none"> - občanské - chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje - sociální a personální - vytváří si představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru, ovládá a 	<p>Osobnost a sociální výchova - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Sociální Multikulturní výchova - Lidské vztahy, Kulturní diference, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity</p>			

<ul style="list-style-type: none"> - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni obci, regionu - vysvětlí pojem ekologie, popíše některé ekologické problémy - zhodnotí problém neustálého nárůstu obyvatel - vlastními slovy vysvětlí pojem seberealizace, - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání - objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<p>řídí svoje chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení</p> <p>- k řešení problémů - vnímá různé problémy, přemýšlí o příčinách</p>	<p>Enviromentální výchova - Základní podmínky života, Lidské aktivity a ŽP, Vztah člověka k prostředí</p>	<p>projekt, frontální výuka, diskuze, citáty o přírodě, křížovka, dotazník, hry, skupinová práce, práce s tiskem a internetem, aktuality</p>	<p>2. pol. května - červen</p>	<p>projekt: Představa ekodomu</p>
--	---	---	--	---------------------------------------	---------------------------------------